

605

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΔΑΡΝΙΑΣ  
Α. ΙΟΥΚΟΡΟΠΟΥ  
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΕΝΡΟΥΧΑΚΗ  
1872-1936-1958

29559  
20-1-1966  
Φουβέρτα  
291.3/Εκκ

**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ**  
**ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**  
**ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ**  
**ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ**  
"ΣΠΛΑΝΤΖΙΑΣ"  
ΧΑΝΙΩΝ



# ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

*Τύχη ἀγαθῇ!*

Ἀπὸ τῆς 15ης Ὀκτωβρίου ἐν. ἔτ. ἤρξαντο ἀνελλιπῶς αἱ ἐργασίαι τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου «Σπλάντζιας» ἐπὶ σχεδίου ἀρμοδίως ἐγκεκριμένου, τοῦ ὁποίου ἀντίτυπον παραθέτομεν.

Ἡ ἱστορική καὶ Ἐθνική σημασία τοῦ Ναοῦ τούτου, ὅστις ἐπὶ αἰῶνας ἐξεπροσώπει τὰ ιδεώδη τῆς Πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, ἐκτίθεται εἰς τὸν συνημμένον πανηγυρικόν, ἐκφωνηθέντα κατὰ τὴν κατάθεσιν τοῦ θεμελίου λίθου.

Ὑπὲρ τοιοῦτου ἔργου, παρακαλοῦμεν, ὅπως ἐκδηλωθῇ τὸ ἐνδιαφέρον σας διὰ τῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς συνδρομῆς ὑμῶν, καθὼς καὶ πάντων, οἵτινες συναισθάνονται τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἀνακαινισθῇ ὁ ἄστεγος καὶ ἠρειπωμένος οὗτος Ναός, ὑπὲρ τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ ὁποίου εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἐπὶ ὀλοκλήρους αἰῶνας οἱ προπάτορες ἡμῶν ἐμόχθησαν καὶ ἠγωνίσθησαν.

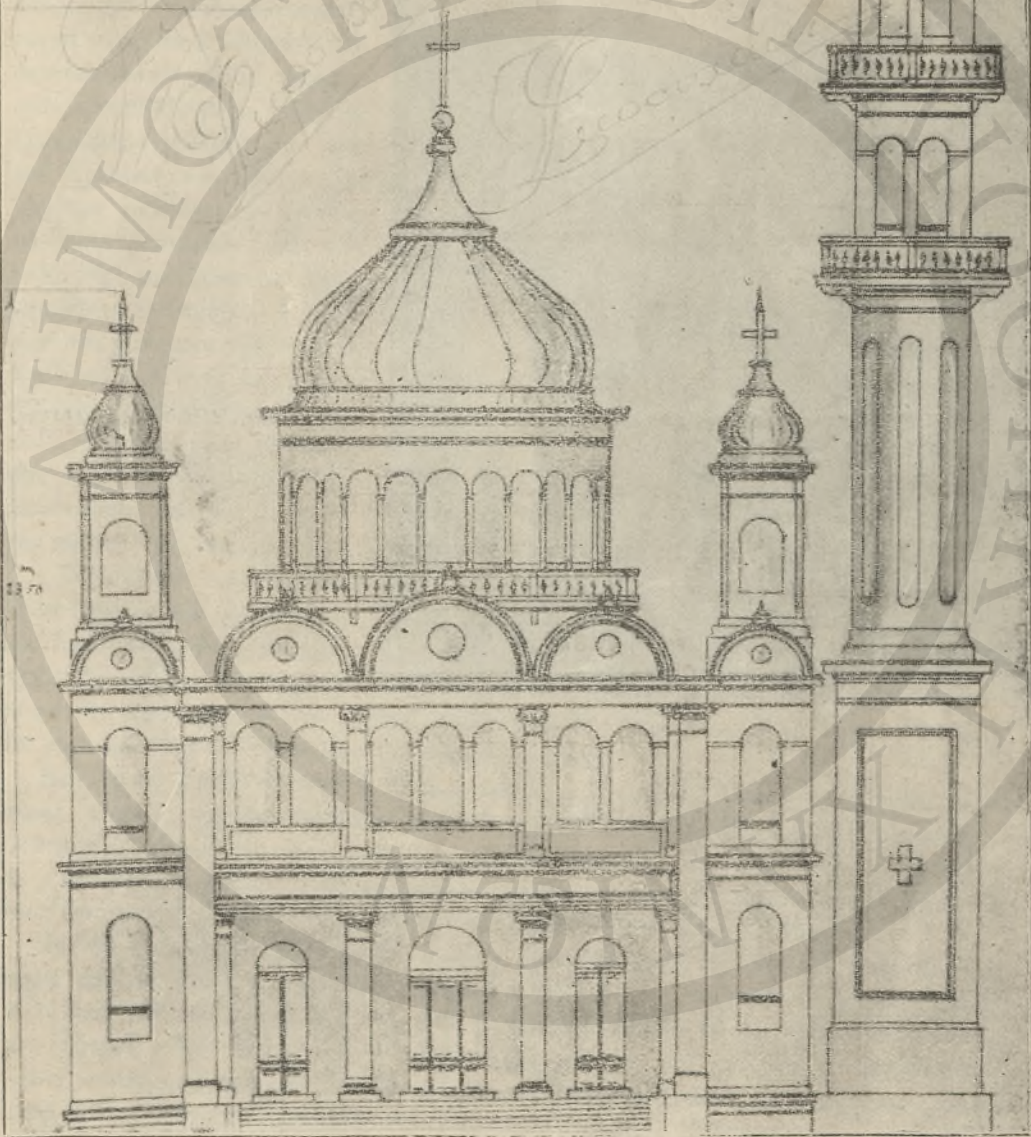
Ὁ Πρόεδρος  
Γ. Ε. ΜΑΝΙΤΑΚΗΣ

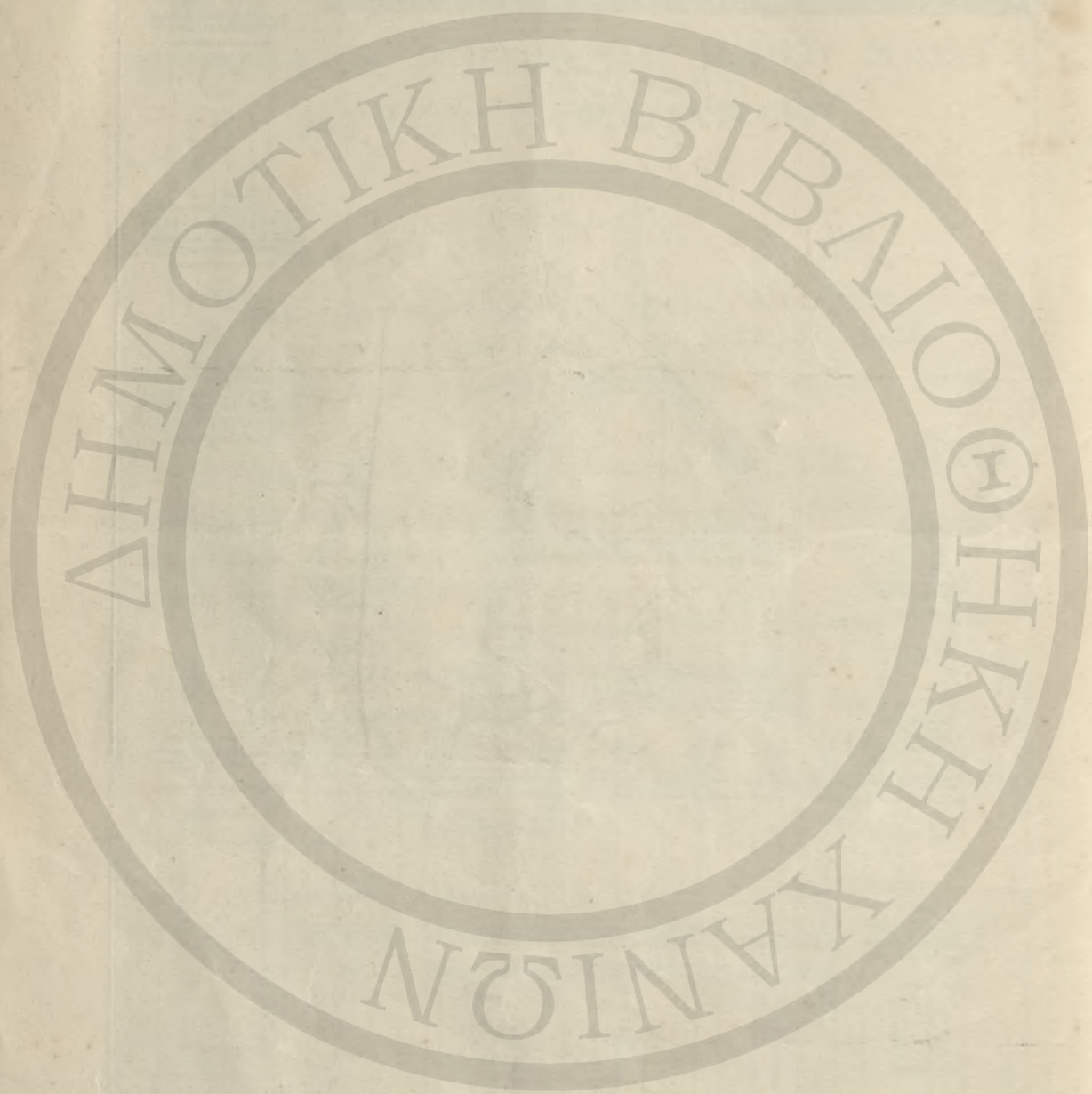
Ὁ Γραμματεὺς  
ΕΜΜ. ΦΡΑΓΚΟΔΗΜΗΤΡΑΚΗΣ



ΥΠΟ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΙΝ 1933

ПРОЩЕ







# ΛΟΓΟΣ

Ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τῇ κατθέσει τοῦ θεμελίου λίθου τῆς ἀνακαινίσεως  
τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου «Σπλάντζιας» Χανίων

ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Γ. ΜΑΝΙΤΑΚΗ προέδρου τῆς Ἐνοριακῆς  
Ἐπιτροπῆς τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1933

**Θεοφιλέστατε Ἱεράρχα,  
Κυρίαί καὶ Κύριοι,**

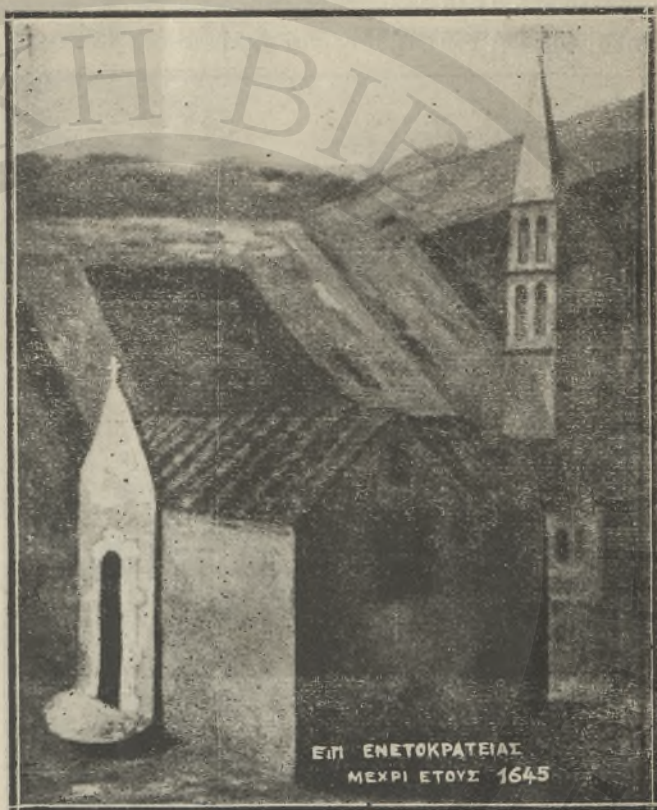
Πολλὰ γεννεαὶ ἐπὶ ὀλοκλήρους αἰῶνας ἐμάχοντο, ποταμοὶ αἱμάτων ἐχύθησαν, καὶ ἀνυπολογίστου ἀξίας περιουσίαι κατεστράφησαν, «γὰρ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν Πίστιν τὴν Ἁγίαν» τὰ δύο ταῦτα ἰδεώδη τὰ ὁποῖα ἀπετέλουν τοὺς πόλους, περὶ τοὺς ὁποίους περιστρέφετο ἡ ὕπαρξις, ἡ ἐνέργεια καὶ ἡ σκέψις τῶν προγόνων μας, οὔτινες τὰ πάντα ὑφίσταντο φυλακίσεις, διωγμούς, βασανιστήρια, ἀτιμώσεις «γὰρ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν καὶ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν τὴν Ἁγίαν.»

Τὰ ἰδεώδη ταῦτα τοῦ τε Πανελληνίου καὶ τῆς ἰδιαίτερας ἡμῶν Πατρίδος, ἐξεπροσώπει ἐπὶ αἰῶνας συνυφασμέ-

να μὲ τὴν τύχην του, ὁ ἱερός οὗτος ναός, διὰ τὴν ἀνακαινίσιν τοῦ ὁποίου συνήλθομεν σήμερον, ἵνα καταθέσωμεν τὸν θεμέλιον λίθον.

Καὶ ὄντως ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἡ Κρήτη ὑπέκυψεν εἰς τὸν ζυγὸν τῆς τότε θαλασσοκρατείας Ἐνετίας καθὼς καὶ ἄλλα τμήματα τῆς Ἑλλάδος, ὁ ναός οὗτος παρουσιάζεται Καθολικός, ἀνήκων εἰς τὴν κυριαρχίαν τοῦ Ποντίφηκος, τῆς Ρώμης ὡς «Santo Nicolas» καὶ ὑπὸ τὸ σχῆμα, ὑπὸ τὸ ὁποῖον εὑρέθη ἐν σχεδιογράμματι εἰς τὸ ἔργον του Boschini ἐκδόσεως 1651, τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον ὑπὸ μεγέθυνσιν ἔχομεν,

Ἡ Ἐνετικὴ κυριαρχία, ἣτις ἐπὶ αἰῶνας κατετυράνησε τὴν Κρήτην, πολιτικῶς μὲν διώκει ταύτην κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ ἀρμοστοῦ αὐτῆς Pasquale Cicogna (1567—1571) ἥτοι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν 3 Φ. τὰ ὁποῖα ἐσήμενον Φλωρί, Φυσοῦνι καὶ Φοῦρκα: τοῦτέστιν διὰ δωροδοκίας, τίτλων, ἀξιωματῶν καὶ Ἀγρόνης, θρησκευτικῶς δὲ μετὰ τόσου φανατισμοῦ κατεδίωξε κάθε Ὁρθόδοξον ὥστε δὲν ἐπέτρεπε οὐδὲ τὴν εἰς τὴν πόλιν διαμοιρῆν Ὁρθοδόξου ἱερέως, καὶ αὐτὸς δ' ὁ Ἐπίσκοπος τῶν Ὁρθοδόξων παρέμενε μακρὰν τῆς πόλεως καὶ ὠρισμένως εἰς τὴν παρὰ τὴν Ἁγίαν κειμένην Ἐπι-





σκοπήν, διατηρήσασαν τὸ ὄνομα τοῦτο μέχρι τῆς σήμερον καὶ ἤτις ἀνήκει ὡς ἰδιοκτησία εἰς τοὺς κληρονόμους Κ. Μάνου.

Κατὰ τῆς τυραννίας τῶν Ἑνετῶν ἐπανειλημμένως ἐξηγέρθησαν ἐπαναστατήσαντες οἱ Κρηῖτες ἀλλ' ἄνευ ἀποτελέσματος καὶ μάτην ὁ ἱερός Ναὸς ἀνέμενε τὴν ποθητὴν ἡμέραν, καθ' ἣν θὰ ἐφάλλοντο ὑπὸ τοὺς ἱεροὺς θόλους του, αἱ γλυκεῖαι Βυζαντιναὶ μελωδίαι δοξολογοῦσαι τὸν Ὑψιστὸν ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας ἡ Ἑνετικὴ κυριαρχία παρετάθη μέχρι τῆς 12ης Αὐγούστου τοῦ 1645 ὁπότε ἄλλος τύραννος πολὺ σκληρότερος τοῦ πρώτου ἐπέβρωτο νὰ ἐπικαθήσῃ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ πολυπαθοῦς Κρητικοῦ Λαοῦ, ὅστις ἀπὸ τῆς ἀποφράδος



Ὁ νέος οὗτος ζυγὸς, ὅσον οἱ χρόνοι παρήρχοντο καὶ οἱ αἰῶνες διεδέχοντο ἀλλήλους, καθίστατο καταθλιπτικώτερος καὶ οἱ Κρηῖτες συχνότατα ἐπαναστάτουν ριπτόμενοι εἰς ἀνίσους ἀγῶνας οἵτινες ὅμως κατεπνίγοντο, δίδοντες ἀφορμὴν εἰς τοὺς τυράννους πρὸς διενέργειαν σφαγῶν, ἐξισλαμισμῶν, ἀτιμώσεων, δημεύσεων περιουσιῶν καὶ τοῦ παιδομαζώματος.

Μεθ' ὅλα ταῦτα ὅμως, οἱ Κρηῖτες δὲν ἀπεθαρούνοντο

ἀλλ' ἀνέμενον μετὰ καρτερικότητα τὴν κατάλληλον στιγμήν ὅπως ἀποδυνάωσιν εἰς νέους ἀγῶνας, μὲ τὸν σκοπὸν ν' ἀπελευθερώσωσι τὴν πατρίδα καὶ ν' ἀποδώσωσι εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν τὸν ἱερὸν τοῦτον Ναόν, ὁπότε λειτουργοῦμενοι ἐντὸς αὐτοῦ καὶ μεταλαμβάνοντες, θὰ ἐξύριζον κατόπιν τὴν γενειάδα τὴν ὁποῖαν διετήρουν εἰς ἔνδειξιν Πατριωτικοῦ πένθους μέχρι τῆς πραγματοποιήσεως τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν πόθων καὶ ὀνείρων, ἅτινα ἐνεσαρκοῦντο εἰς τὸν Ναὸν τοῦτον, ὅστις ἀπετέλει διὰ πάντα Ἑλληνα τὸ διαδίκον σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ ὁ εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων Ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.

Ἄλλ' ἦλθε τέλος τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ ἡ ἐλευθερία ἀνέτειλεν ἐπὶ τῆς πολυπαθοῦς Πατρίδος μας, οἱ Κρηῖτες ὅμως δὲν ἐθεώρουν ἑαυτοὺς ἱκανοποιημένους μὲχρις



οὐ καταλαβόντες δι' αὐτοδικίας κατὰ τὸ ἔτος 1918 τὸ τέμενος παρέδωσαν αὐτὸ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδοξίας μετὰ τὴν πεποιθήσιν ὅτι καὶ πάλιν θ' ἀκολουθήσῃ τὴν πολιτικὴν τύχην τῆς μεγαλονήσου παραμένων ἐφεξῆς καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα Ἑλληνικὸς Ὁρθόδοξος Ναός.

Τοιαύτης ἱστορικῆς καὶ Ἐθνικῆς σημασίας εἶνε ὁ προκείμενος ναός, τὸν ὁποῖον ὅμως ὁ πανδαμάτωρ χρόνος τοσοῦτον ἐπηρέασεν, ὥστε ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν θρησκευτικὴν του ἀποκατάστασιν νὰ καταστῇ ἑτοιμόροπος καὶ ἤδη ἄστεγος καὶ ἠρειπωμένος ἐπιδεικνύει, ἂν ὄχι ἄλλο τοῦλάχιστον τὴν ἀδιαφορίαν ἡμῶν τῶν νεωτέρων, οἵτινες λησμονήσαντες πόσα ὀφείλομεν εἰς τὸ ἔμβλημα τοῦτο τῆς Πίστεως καὶ Πατρίδος διατάζομεν νὰ ὑποβληθῶμεν εἰς μικρὰς ὕλικὰς θυσίας πρὸς ἀνακαινίσιν αὐτοῦ, ὑπὲρ τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τοῦ ὁποίου γενναῖοι ὀλόκληροι ἐπὶ αἰῶνας ἔχυσαν τὸ εὐγενὲς αἷμα των καὶ εἰς ἀφθάστους θυσίας ὑπεβλήθησαν ἵνα παρασκευάσωσι τὸν ἐλεύθερον βίον τὸν ὁποῖον ἀπολαμβάνομεν.

Ἄλλ' ἴσως εἶπη τις ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτον τοῦ ὕλισμοῦ, οἱ Ναοὶ καὶ ἡ ἰδέα τῆς Πατρίδος ἀποτελοῦσιν ἀναχρονισμόν· εἰς τοῦτον θ' ἀπήντων ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα καθὼς καὶ εἰς τὴν Κρήτην, τὰ ἰδεώδη τῆς Πίστεως καὶ Πατρίδος μετὰ τὰ ὁποῖα ἐγαλοχηθῆμεν καὶ ἐξήσαμεν, ἔχουσι τόσον βαθείας τὰς ρίζας, ὥστε δὲν ἀφίνουν ἐπαρκῆ χώρον ὅπως ριζοβολήσωσιν αἱ Μπολσεβικαὶ καὶ λοιπαὶ παρεμφερεῖς θεωρίαι· ὅθεν καὶ ὁ καθ' ἐπιφάνειαν ὕλιστικώτερος τῶν Ἑλλήνων εἰς κάθε αἰφνίδιον ἀτύχημα ἢ πόνον, θὰ ἐπικαλεσθῇ ὡς ἐξ ἐνστίχτου τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἢ τοῦ προστάτου αὐτοῦ ἁγίου ἐνῶ οὐδέποτε θὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν Μάρξ ἢ τὸν Λενίν.

Ἐπίσης ὁ αὐτὸς ὕλιστὴς μόλις ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τῆς Πατρίδος θὰ αἰσθανθῇ τὴν φλόγα τοῦ Πατριωτισμοῦ διαλύουσαν τὰς Κοσμοπολιτικὰς του θεωρίας καὶ θὰ ριφθῇ ἀκάθεκτος εἰς τὸν ἀγῶνα ψάλλον τὸν Ἑλληνικὸν θούριον ἀντὶ τοῦ ὕμνου τῆς τρίτης Διεθνούς.

Καὶ ὡς πρὸς τὴν οικονομικὴν κρίσιν τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς ἀντέτασσαν, θ' ἀλαντήσωμεν ὅτι εἰς πόλιν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ἰδικῆς μας ἔνθα τόσαι οἰκοδομαὶ ἀνεγείρονται καθ' ἔτος καὶ ἔνθα δύο ἄγροαι ἀμιλλῶνται εἰς μέγεθος καὶ πλοῦτον πρὸς εὐρωπαϊκὰς τοιαύτας καὶ τῶν ὁποίων ἡ τελευταία ἀνηγέρθη δι' ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ δαπάνης δὲν θὰ εἶνε ἀδύνατον μετὰ μίαν καλὴν θέλησιν ν' ἀνακαινισθῇ καὶ εἰς Ναὸς ὁποῖος πλὴν τῆς ἱστορικῆς καὶ Ἐθνικῆς του σημασίας θ' ἀναπληρώσῃ καὶ μέγα κενὸν εἰς τὴν πόλιν μας ἣτις στερεῖται Ναοῦ ἀνταποκρινομένου εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ της.

Πάντες ὅθεν ἔχομεν ὑποχρέωσιν, Κυβέρνησις, Λῆμος, Σύλλογοι, Σωματεῖα καὶ πᾶς ἰδιώτης πλούσιος ἢ πτωχός, ὅπως συνεισφέρῃ τὴν τε ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν συνδρομὴν του ἵνα συντελεσθῇ τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὁποίου θὰ πανηγυρίζομεν τὰς ἐπιτυχίας μας, ἢ θὰ καταφεύγομεν κατὰ τὰς θλίψεις μας.

Ἐκ τῶν πρώτων ἀντελήφθησαν τὸ πρὸς τὸν Ναὸν τοῦτον καθήκον, εὐγενεῖς κυρίαὶ καὶ δεσποινίδες τῆς Ἐνορίας μας, αἵτινες ὡς ἐμπνευσμένα ἱέρεια συνέτηξαν σωματεῖον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἅγιος Νικόλαος» καὶ ὡς ἐργατικαὶ μέλισσαι συνέλεξαν δραχμὴν πρὸς δραχμὴν τὸ ποσὸν τῶν 30.000 δραχμῶν τὸ ὁποῖον διέθεσαν ὡς πρώτην προσφορὰν ὑπὲρ τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ ναοῦ. Εἰς τὰς εὐγενεῖς κυρίας καὶ δεσποινίδας ταύτας καθὼς καὶ εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σωματείου των ἅς μοι ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐνορ. Ἐπιτροπείας.

Τοιαῦται πράξεις ὀξύνουν τὸν ζήλον μας, ἡ δὲ ἐμπιστοσύνη τῆς Κοινωνίας, μᾶς πληροῖ θάρρους εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον τὸ ὁποῖον ἀνελάβομεν, μετὰ τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ τύχη τοῦς θαρραλέους βοηθεῖ.

